КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 285 (4384)
15 ДЕКАБРЬ, 1980 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

XXVI

- БЕШ ЙИЛЛИККА — ЗАРБДОР ЯКУН
- ТАШАББУСКОРНИНГ ҚУДРАТЛИ ҚАНОТИ
- ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДАН
- ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИ ВА ИШ СИФАТИНИ ОШИРАЙЛИК

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетида

БИРИНЧИ КВАРТАЛ ПЛАНИ — ПАРТИЯ АНЖУМАНИ ОЧИЛАДИГАН КУНГАЧА

Ишлаб чиқариш илғорлари ташаббуси

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети шаҳардаги илғор корхоналар ва ташкилотлар коллективларининг, ишлаб чиқариш илғорларининг 1981 йил биринчи квартали планини КПСС XXVI съезди шарафига муддатидан илгари бажариш бўйича ташаббусини караб чиқди.

Қабул қилинган қарорда таъкидланадики, саноат корхоналари, цехлар, участкалар, бригадаларнинг коллективлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари КПСС Марказий Комитети октябрь (1980 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, «Беш йилликка — зарбдор якун», «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик» шиорлари остида умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириб, ишлаб чиқаришни ташкил этишни интенсивлаш ва янада такомиллаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш асосида КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини янги меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олишга қатъий аҳду паймон қилдилар.

Ёғ-мой комбинатидаги автоклав, абразив комбинатидаги монокорунд цехлари коллективлари, ишлаб чиқариш илғорлари — тикувчи-мотористкалар З. Лебедева, В. Круглова, бичувчи С. Эннонов («Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси), электр-монтажчи Т. Маклеева ва слесарь-электрпайвандчи Н. Маннопов (В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси), токарь Ю. Степаненко ва О. Карпова бошлиқ чархловчилар бригадаси («Ташсельмаш» заводи), М. Курмашева бошлиқ фрезерчилар бригадаси («Компрессор» заводи) коллективлари КПСС XXVI съезди шарафига ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили биринчи квартали топшириғини 23 февралга қадар бажариш ташаббуси билан чиқдилар.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ишчи коллективлари ва ишлаб чиқариш илғорларининг ўн биринчи беш йиллик биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари КПСС XXVI съезди очиладиган кунга қадар бажариш бўйича ташаббусини маъқуллади.

Район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига шаҳардаги меҳнат коллективларида КПСС XXVI съезди шарафига ўн биринчи беш йилликнинг биринчи квартали планини 1981 йил 23 февралда муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш таклиф этилди.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари халқ хўжалигининг барча соҳаларида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва иш сифатини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ички резервлардан оқилона фойдаланиш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни интенсивлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш орқали ишлаб чиқариш ҳажмини янада ошириш учун қўшимча ташкилий-техник тадбирларни ишлаб чиқишлари ва амалга оширишлари зарур. Шунга эришиш керакки, тоқи барча меҳнат коллективлари барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича план-топшириқлари ва қабул қилган социалистик мажбуриятларини мунтазам бажаришсин.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияларига ўн биринчи беш йиллик биринчи йили биринчи квартали план-топшириғини муддатидан илгари бажариш бўйича ташаббус бошлаган илғор коллективларнинг иш тажрибасини кенг ёритиш топширилди.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Шу йилнинг 1 ноябри менинг ҳаётимда унутилмас кун бўлиб қолди. Шу куни икки беш йиллик топшириқни бажарганлигим тўғрисида. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва шахсан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Шароф Рашидович Рашидовга рапорт бердим.

Бу жуда масъулиятли мажбурият бўлиб, агрегатларни вақтдан ўзган ҳолда ишончли, сифатли қилиб тайёрлаш керак эди. Бунинг учун смена-кунлик топшириқларни ошириб бажариш, иш жойини қунт билан тайёрлаш, ҳар бир ишчи минутини тежаш зарур.

Муваффақият ўз-ўзидан қўлга киритилмади. Мен ишда доимо илғор иш усулларини қўллашга ҳаракат қиламан. Чунки бу иш вақтини зичлаштиришга ёрдам беради. Ортиқча вақтларда эса демак, ҳаво кемалари учун янги агрегатлар йиғиш имкони туғилади.

Меҳнат — ҳаётимда энг муҳим таянчга айланди. Меҳнат мени тарбиялади, билимимни бойитди, ҳақиқий ишчига айлантирди.

Кейинги пайтда 36 та рационализаторлик таклифини ўртага ташладим. Куни кеча кўпгина операцияларни тез бажаришга ёрдам берувчи ҳаракатланувчи қисқич тайёрладим.

Партиямизнинг КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш чақириғига жавобан, иш сифати ва самарадорликни ошириш учун бўлаётган мусобақага қўшилиб, 1981 йилнинг 3 февралига қадар, яъни Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди очилишига қадар ўн биринчи беш йилликнинг икки ойлик планини, 1981 йилнинг 23 февралигача — КПСС XXVI съезди очилишигача биринчи квартал планини бажаришга аҳд қилдим.

Н. МАННОПОВ.
В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари.
СУРАТДА: Н. Маннопов.
А. Иванова фотоси.

РЕКОРД ҚУЙМАЛАР

Тошкент абразив комбинати мамлакатда монокорунд тайёрлайдиган ягона корхонадир. Ундан силлиқловчи чарҳлар қилинади, бу чарҳлар станоксозликда, машинасозликда ва саноатнинг бошқа соҳаларида кенг фойдаланилади.

Монокорунд цехи коллективи КПСС XXVI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада корхонада пешқадамлик қиляпти. У москваликларнинг ташаббусини биринчи бўлиб қўллаб-қувватлади ва 7 ноябрда йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Шундан кейин йил охирига қадар яна ярим йиллик программани бажаришни белгилади. Мана энди илғор коллектив келаси йилнинг биринчи квартали планини 23 февралгача бажариш бўйича ташаббус бошлади.

Корхона партия комитети секретари М. Сесюнина шундай деди:

— Бу цехда асосан тажрибали ишчилар ишлашади. Улар технологик жараённи мукаммал билишади: тез ва сифатли қуя олишади, монокорунд кукунини яхши бойитишади.

Коммунистлар Иброҳим Эргашев ва Соли Олимов қуюв ишини яхши назорат қилишади. Печ ёнида ишлаш осон эмас. Лекин ҳеч ким қийинчиликдан нолимайди. Валентина Коробкова ўн йилдан бери монокорундни бойитиш билан шуғулланади. Цехда слесарь Зеки Куртягья ўн йилдан бери асбобларнинг созлигини назорат қилади. Бошқа ишчиларнинг ҳам ишлаб чиқариш стажи талайгина.

Коллектив иноқ, уюшқоқ. Шунинг учун ҳам мусобақада муваффақиятларни қўлга киритяпти. Унга коммунист Умид Мажидович Мўминов раҳбарлик қилади. У ишлаб чиқаришни ва экономикани ташкил этиш масалаларини яхши биладиган мутахассис. Бу жуда муҳим. Кейинги беш йилликда цех маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ярим баравар оширади.

НАМУНА БЎЛИШГА ИНТИЛИБ

Учиш аппаратлари ускуналари бўйича электрик касби мураккаб ва масъулиятлидир.

Бизнинг комсомол-ёшлар бригадамиз электр сими ўрамлари тайёрлайди. Секин-аста меҳнат унумдорлигини ўстириш имкониятларини қидиряпмиз. Бунда асосий эътиборни касб-маҳоратни оширишга қаратяпмиз. Масалан, яқинда вақт нормаси қараб чиқилди ва ҳар дона буюмдан 70 норма-соат олинди. Бу биздан иш кунини имкон борича зичлаштиришни тақозо этади.

Бригадада менинг тарбиямни олганлар жуда кўп. Мен уларга намуна бўлишга интилаяпман. Шунинг учун ҳам қабул қилинган мажбуриятни бажарилмай қолишига ҳеч йўл қўймайман. Мана бу гал ҳам квартал планини КПСС XXVI съездига қадар бажариш учун бутун имкониятларни ишга соламан.

Муваффақиятим бутун бирлашма ютуғи, бригада фахри бўлиб қолишини биламан. Бу мени янги ютуқлар сари илҳомлантиради.

Т. МАКЛЕЕВА,
В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси электр монтажчиси, СССР Олий Совети депутати.
СУРАТДА: Т. Маклеева.
А. Иванова фотоси.

КУЧ-ҚУВВАТИМГА ИШОНАМАН

Шахсий мажбуриятимдаги ўн йиллик норма ўрнига ўнинчи беш йилликда ўн бир йиллик нормани бажараман. Менинг ишимда айтарли сир йўқ. Ишлаб чиқаришда кўп йиллардан буён меҳнат қилиб келаётганлигим туфайли тез ва чаққон ҳаракат қилишга кўникиб кетганман.

Ниманики билсам, шогирдларимга ўргатмоқдаман. Собиқ шогирдларим Машкура Мирзоирова ва Ольга Домниналарнинг муваффақиятли ишлаётганликларини кўриб қувонмоқдаман.

Мен меҳнат қилаётган 3-цехда давлат Сифат белгиси билан аёлларнинг пальтолари тайёрланади. Мен барча жараёнларни пухта эгаллаб олганман. Агар бирор ким ишга чиқмай қолса, дарҳол шу ишчининг ўрнини билдирмаслик учун мени ўша ерга жўнатишади. Агар ишлаб чиқаришга бирорта янги буюм ўзлаштириш учун қўйилса, демак энг мураккаб операцияларни тажрибали ишлаб чиқариш илғорлари, шу жумладан менинг ҳам бажаришимга тўғри келади.

Мен 23 февралгача квартал топшириғини тўла-тўкис бажаришимга қатъий ишонаман. Энг муҳими, киши ўз меҳнатини ташкил эта билиши керак. Бу борада менинг тажрибам етарли. Чунки беш йилликнинг ўтган йилларида ишлаб чиқариш смена топшириқларини 1,5—2 баробар бажаришга кўникиб қолдим.

Ўн биринчи беш йилликда «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасига биноан халқ фаровонлигини оширишга катта эътибор берилади. Бу — бизнинг ҳар биримиз мазкур программани амалга ошириш учун ўз куч ва имкониятларимизни аямаслигимиз керак, демакдир.

З. ЛЕБЕДЕВА.
«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси чевари. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.
СУРАТДА: З. Лебедева.

ЮКСАК УНУМ БИЛАН

Мен меҳнат қилаётган коллектив доимо ишлаб чиқариш резервларини қидириб топмоқда. У беш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Мен ва бошқа бир нечта тажрибали, ташаббускор ишчилар ўз шахсий ҳисобларига ўн йиллик нормаларни бажарганлигимизни ёзиб қўйдик ва шу кунларда юксак унум билан меҳнат қилмоқдамиз.

Менинг ҳамкасбларим КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўрмоқдалар. Мен ҳам ўз имкониятларимни ҳисоблаб чиқиб, 23 февралга қадар уч ойлик планни бажаришга аҳд қилдим.

В. КРУГЛОВА,
«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси чевари.
СУРАТДА: В. Круглова.
Н. Козинский фотоси.

Меҳнатни илмий ташкил этиб

Жонажон Коммунистик партиямизнинг навбатдаги съезди яқинлашмоқда. «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳаси эълон қилинди. Биз Ўзбекистон ССРда ўн биринчи беш йиллик қандай бўлишини аниқ тасаввур этамиз. Жумладан, «пахта йилига ўрта ҳисобда 5,9 миллион тонна, шу жумладан, ингичка толали пахта — 400—420 минг тонна миқдорида етиштирилиши таъминлансин» деб белгиланган. Ана шу вазифаларнинг қай даражада муваффақиятли ҳал этилиши пахта териш техникасини яратувчилар меҳнатига ҳам боғлиқдир. Мен 15-цехда токарь-ярим-автоматчи бўлиб ишлайман. Асосан пахта териш машиналарининг шпинделларини тайёрлайман. Ўнинчи беш йиллик планини муддатидан илгари — СССР Конституциясининг уч йиллиги куни арафасида бажардим. Қўшимча 5 мингтага яқин деталь тайёрлаб бераман.

Янги мажбурият қабул қилдим: 1981 йил биринчи квартал планини 23 февралга қадар, яъни партия анжумани очилишига қадар бажараман. Коммунист сифатида халқимиз ҳаётидаги жуда катта сиёсий воқеани меҳнатда янги ютуқлар билан қарши олмоқчиман. Ана шу юксак мажбуриятимни бажариш учун ишлаб чиқариш нормамни мунтазам 180—190 процент адо этишим керак бўлади.

Ҳозир менинг учта шогирдим бор. Уларни оқилона иш юритишга, техникага нисбатан самимий муносабатда бўлишга ўргатмоқдаман.

Ю. СТЕПАНЕНКО,
«Ташсельмаш» заводи токари, III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени кавалери.
СУРАТДА: Ю. Степаненко.

ОЛТИ ИШНИ БАЖАРИБ

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар мен икки беш йиллик планни бажардим. Лекин ишда суръатни сусайтирмадим. Чунки ўз олдимга беш йиллик охирига қадар яна бир йиллик программани бажараман деб мақсад қилиб қўйдим.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида енгил саноат шаънига жиддий эътирозлар билдирилди. Унда аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган кенг истеъмол буюмларини етарли ишлаб чиқармаётганлиги таъкидланди. Маҳсулот сифати ҳам танқид қилинди. Биз коллективимизда буюмлар ассортиментини кенгайтириш, давлат Сифат белгиси билан кўплаб пальто ишлаб чиқаришга қаратилган бир қатор тадбирларни белгиладик.

Бичув цехи ишлаб чиқаришимиздаги энг масъулиятли участкадир. Бу ерда сифатга замин яратилади. Буюм яхши бичилса, яхши тикилишини ҳамма билади. Чунки бичувчига чиройли, қимматбаҳо газмоллар ишониб топширилади... Биз ҳар сантиметрни тежаймиз, иложи борича кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга интиламиз. Масалан, мен бир кунда 500 ва ундан ортиқ пальто бичаман. Бу кунлик топшириқдан икки баравар кўпдир.

Ўзбекистон пойхахтининг бошқа илғорлари қатори келаси йилнинг биринчи квартали планини 23 февралгача бажаришга қарор қилдим. Белгиланган мақсадга ўхшаш касбларни бажариш, меҳнатнинг илғор усулларидан фойдаланиш йўли билан эришаман.

С. ЭННАНОВ,
«Қизил тонг» бирлашмаси бичувчиси.
СУРАТДА: С. Эннанов.

ПРАВДА саҳифаларида

⊙ «Дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаб» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

⊙ «Советлар мамлакати: яратувчилик марралари» катта сарлавҳаси остида газетанинг учинчи саҳифасида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси муҳокамасига бағишланган мақолалар босилган.

⊙ Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, навбатдаги «Бутуниттифоқ мусобақаси кундалиги», «Ҳамдўстлик», «80-йиллар дунёси» саҳифалари, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари эълон қилинган.

Касбга меҳр билан

«Компрессор» заводининг М. Курмашев етакчилигидаги фрезерчилар бригадаси атиги уч кишидан иборат. Михаил Акимович Чкомасов, Вячеслав Федорович Иванов ва бригадирнинг ўзи фрезерчилар коллективини ташкил этади. Бригадир суҳбатимиз чоғида ўз коллективи ҳақида қуйидагиларни гапириб берди.

1972 йилдан буён биргаликда ишлаймиз. Иш жойлари ташкил этилган пайтдаёқ ҳар биримиз ўхшаш касбларни ўрганиб олгандик. Шундан буён деталларни қайта ишлаш жараёнини тезлатишга эришаяпмиз. Пармалаш ишларини ўзимиз бажарамиз.

Бизнинг ишимиз жуда масъулиятли иш. Чунки коллективимиз роторли компрессорларнинг юрагини — лекстолитли пластинларни тайёрлайди. Улар роторнинг пазаларига ўрнатилади. Ишимизнинг аниқлиги миллиметрларда ўлчанади.

— Техника назорати бўлими маҳсулотингиз сифатини қандай баҳолаяпти?

— Техника назорати бўлими ходимлари бизнинг буюмларимизни мутлақо текширишмайди. Чунки бригадага ўзининг тамғасини қўйиш ишониб топширилган. Ҳали бирор марта нуқсонли пластина топширилганлигини билмаймиз. Биз битта наряд асосида ишлаяпмиз. Бу эса ҳар биримиздан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сонига ва сифатига бўлган масъулиятимизни оширади. 18 ноябрда беш йиллик планни бажардик.

— Бригада қайси резервлар ҳисобига квартал планини 23 февралгача бажаришга бел боғлади?

— Деталларни қайта ишлаш жараёнини тезлаштириш учун мосламаларни такомиллаштирмоқдамиз. Бунинг эвазига бир операцияни иккинчи операцияга тез қўшишга муваффақ бўлмоқдамиз. Шунингдек, рационализаторлик ишлари билан шуғулланмоқдамиз. Ишга новаторлик муносабатда бўлиш бизга дала меҳнаткашларининг энг муҳим буюртмаларидан бирини муддатидан илгари бажариш имкониятини берди. Очиқ айтишим мумкинки, касбга меҳр юксак самарадорлик манбаи ҳисобланади.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР ПЕШҚАДАМ

Ольга Григорьевна Карпова бригадасига кўпчилик ҳунар-техника билим юртини битириб келган ва ҳозир улар коммунистик меҳнат мактабларида, ишчи-ёшлар мактабларида, техникумларда, олий ўқув юртларида ўқишяпти.

Илғор коллектив пахта териш машинасининг асосий деталларидан бўлган шпинделни тайёрлайди. Агар бир сменада беш минг шпиндель ишлаб чиқариш планлаштирилса, бригада 5,5 мингта беради. Баъзан эса бу рақам 7 мингтага ҳам етади. Айниқса, пахта йиғим-теримига тайёргарлик даврида кўп деталь тайёрлашга тўғри келади.

— Бу кузда, масалан, бригада топшириғи кескин ортди,— деб ҳикоя қилади Ольга Григорьевна.

Улуғ Октябрнинг 63 йиллигига Карпова бригадаси беш йиллик топшириқни бажарди.

Мажбуриятларнинг энг муҳим бандларидан бири — «Беш йилда 455 минг сўмлик кесгич асбобларини тежашдан» иборатдир. Бригада қаттиқ волфрамсиз қотишмадан янада чидамли асбоб яратиш борасида актив иштирок этаяпти. Агар илгариги асбоб билан 120 шпиндельни қайта ишлаш мумкин бўлса, янгиси билан 160—180 тасини қайта ишлаш мумкин.

Коллектив «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» лойиҳаси билан атрофлича танишиб чиқди. Бу ҳужжатда қишлоқ хўжалик машинасозлиги ходимлари олдига қуйидаги вазифа қўйилди: «Деҳқончиликда индустриал технологияни жорий этиш учун қувватлар оширилсин ва юқори унумли машиналар комплекти тайёрлаш ташкил этилсин».

Бу катта ишга Карпова бошлиқ бригада ҳозирнинг ўзида катта ҳисса қўшаяпти.

В. ЛАПИНА.

СУРАТДА: бригадир Ольга Карпова (чапда) ва бригада аъзолари (чапдан ўнгга): Аҳмад Задайхонов, Лидия Гринвальд, Николай Басъ, Лидия Найф, Жавдулла Аташев, Татьяна Жураковская, Леонид Борисов.
М. Нуриддинов фотолари.

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИБ

Ёғ-мой комбинатидаги техника фанлари кандидати Қ. Раҳматуллаев бошлиқ автоклав-катализатор цехи маргарин ишлаб чиқариш учун хом ашё тайёрлайди. Уни қаттиқ мой ёки саломас дейишади. Цех беш йиллик планни 24 майда бажарди.

Мой ишлаб чиқарувчилар келаси йилнинг биринчи квартали топшириғини муддатидан илгари бажариш, қўшимча 350 тонна саломас тайёрлашни белгилашди. КПСС XXVI съезди очиладиган кунда коллектив тежалган материаллар ҳисобига ишлайди.

Коллективда мусобақа илғорлари кўп. Улар гидрогенизаторчилар Ф. Мавлонова, Р. Юксаева, слесарь А. Пўлатов ва бошқалардир. Цехнинг барча ишчилари уларга тенглашишга ҳаракат қилишяпти.

XXVI

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ — УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Пойтахтимизнинг юзлаб корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари сингари Тошкент метрополитенининг кўп сонли коллективи ҳам «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасини қизғин маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар.

Тошкент метрополитени партия комитетининг секретари Анатолий Константинович КРИВОХИЖИН махсус мухбиримизга метрополитен партия ташкилоти олиб бораётган кўп қиррали иш, лойиҳа уйғотган меҳнат ва сиёсий активлик ҳақида қуйидагиларни гапириб берди:

ТРАНСПОРТ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ЮКСАК АКТИВЛИК РУҲИДА

— Тошкент метрополитени коллективи эл хизматини бажараётганига ҳам уч йилдан ошиб қолди. Коллективимиз аҳолига намунали хизмат кўрсатишни ўзларининг биринчи галдаги бурчлари деб биладилар. **Лойиҳада транспорт ва алоқани янада ривожлантиришга, транспортнинг техника воситаларидан фойдаланиш даражаси ва пухталигини оширишга муҳим аҳамият берилган. Лойиҳадаги: «Барча турдаги транспортда пассажирларга хизмат кўрсатиш анча яхшилансин» деган сатрлар коллективимиз зиммасига катта масъулият юклайди.** Партиямиз XXVI съезди шарафига — 26 зарбдор ҳафта вахтасида ҳар бир коммунист, коллективимизнинг ҳар бир аъзоси самарали меҳнат қилмоқда.

Ўтган уч йил ичида метрополитен коллективи ташкилий жиҳатдан янада уюшди, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишнинг савиясини анча оширишга эришди. Бу ҳақда метрополитен коллективининг сурункасига икки йилдан буён республика кўчма Қизил байроғини сақлаб келаётгани ҳам далолат бериб турибди. «Юксак ишлаб чиқариш маданияти ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган корхона» фахрли номини олиш учун курашда янгидан-янги ютуқларга эришяпмиз.

Бунга эришишда ҳаракат хизмати бўлимининг ҳиссаси каттадир. Улар бошқа бўлимлар ўртасида биринчиликни қўлдан бермай келишяпти. Хизмат бўлими бошлиғи Т. Шораҳмедов, партия ташкилотининг секретари Б. Барабаш ўртоқлар меҳнатчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақани пухта йўлга қўйганлар. «Чилонзор», «Пахтакор» станцияларининг, 2-машинистлар колоннаси ва бошқа бўлимларнинг меҳнатчилари ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар сафида йўл хизмати ва тоннель иншооти, электромеханика хизмати бўлимлари ҳам бор.

Ҳамма жойда бўлганидек Тошкент метрополитенида ҳам ўзаро мусобақада коммунистлар пешқадамлик қилмоқдалар. Ўткир Йўлдошев, Ўлмасой Содиқова, Сайфулла Хўжаев, Тоҳир Мамедов сингари коммунистларнинг номларини фахр билан тилга олсак арзийди. Шуни айтиб ўтиш керакки, «Чилонзор» ва «В. И. Ленин номидаги майдон» станциялари, 3-колонна коллективлари ҳамда Г. Майоров, Е. Рябова, В. Глушко, В. Калинина, В. Нажмиддинов сингари 83 ходим фахрий Ленин ёрлиқлари билан тақдирланишган.

— Метрополитен партия комитети бу илғор коллективлар, меҳнат зарбдорларининг иш тажрибаларини ёйишга қандай эътибор беряпти?

—Дарвоқе, метрополитенда йўловчилар ташиш технологиясини такомиллаштириш, хизмат фаолиятини кучайтириш, техника воситаларини авайлаб асраш, ишлаб чиқариш илғорлари тажрибаларини кенг ёйиш ишларини партия ташкилотининг бевосита раҳбарлигисиз тасаввур этиб бўлмайди. Ғоят қисқа муддат ичида метрополитенда кўпгина янгиликлар жорий этилди. Масалан, поездлар ҳаракатини автоматик бошқаришнинг комплекс системаси амалга ошди.

Кўплаб илмий-тадқиқот ва тажриба-конструкторлик ишлари олиб бориляпти. Уларда 620 дан зиёд рационализаторнинг ҳиссаси катта, албатта.

Партия комитети ишлаб чиқаришнинг муҳим участкаларида иш олиб бораётган коммунистларнинг ҳисоботларини мунтазам тинглаб боряпти. Ишлаб чиқариш-хўжалик фаолиятининг долзарб масалаларини муҳокама этяпти. Метрополитен коллективи ростовликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин!» ватанпарварлик ташаббусини амалда кенг қўлламоқда. Ҳозир 50 цех, 84 участка, 126 бригада ана шу шиор остида унумли меҳнат қиляпти.

— Ютуқлар ҳамиша одамларга — кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга боғлиқ. Бу борада партия комитети қандай иш олиб боряпти?

— Метрополитен партия комитети энг асосий масала — кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва ижрони пухта текширишга муҳим аҳамият бериб келмоқда. Бу масала партия комитети йиғилишларида мунтазам муҳокама этиляпти. Метрополитеннинг масъул участкалари бошлиқлари партия комитети бюросида суҳбатдан ўтказилмоқда ва тасдиқланмоқда. Топширилган участкадаги ишнинг бориши учун коммунистларга юксак талабчанлик кўрсатиляпти, кадрларнинг ижодий активлиги ва ишчанлигини оширишга эътибор берилмоқда. Аммо шуни рўйи-рост айтиш керакки, бизда ташаббус кўрсатиш, ишга ижодий ёндашиш ўрнига, баъзан юқоридан кўрсатма кутадиган, ўзларидаги камчилик ва нуқсонларга лоқайд қарайдиган ходимлар ҳам йўқ эмас. Партия комитети ана шунақа кадрлар билан индивидуал иш олиб боряпти.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари коммунистлар томонидан билдирилган таклиф ва танқидий мулоҳазаларнинг тўла амалга оширишни назорат қилиб боришяпти. Лойиҳа муҳокамаси пайтида метро ишини янада яхшилаш юзасидан тушаётган таклифлар инобатга олиняпти.

Биз жамоат ташкилотларининг ташаббускорлигини оширишга ҳам муттасил эътибор беряпмиз. Буларнинг барчаси ишимизда тўпланган тажрибаларни янада бойитишга, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишга кўмаклашяпти. Ишнинг барча соҳаларига партиявий таъсирни янада кучайтириш партия комитетининг доимо диққат марказида турибди. Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг муҳим участкаларида масъулиятни юксак ҳис этибгина қолмай, ўзларининг малака ва билимларини муттасил ошириб боришга ҳам интилмоқдалар. Юздан зиёд коммунист олий маълумотга эга. Уларнинг кўпчилиги олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таълим олишяпти. Коммунистлар сафи йил сайин кенгайяпти, ўтган уч йил ичида 86 киши КПСС сафига қабул қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасидан руҳланган метрополитен коллективининг бутун куч-ғайрати Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшишга қаратилган.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Тошкент упа элик фабрикаси коллективи Асосий йўналишлар лойиҳасини атрофлича ўрганиб, қизғин муҳокама қилмоқда. Улар лойиҳага асосан келгуси беш йиллик режаларини белгиламоқдалар.

Шуниси қувончлики, фабрика меҳнат аҳли ўнинчи беш йилликни муддатидан илгари адо этди. Ҳозир ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда. Бу янги беш йиллик учун муҳим пойдевордир. Ушбу суратда коллектив ютуғига муносиб ҳисса қўшиб келаётган ишчилардан бири — конвейер оператори Н. Кандалова акс этган. У смена топшириқларини 20—30 процентга ошириб адо этяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

ИСТИҚБОЛНИ КЎЗЛАБ

ҚУРИЛИШ

«Қурилиш ишлаб чиқаришининг индустриал даражаси ҳамда қурилиш конструкциялари ва деталларининг заводда ишлаб чиқариш даражаси оширилсин, янги самарали конструкцияларни қўллаш кенгайтирилсин». «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»даги бу жумлалар пойтахтимизнинг Собир Раҳимов районида қурилаётган керамзит-қум ишлаб чиқарадиган йирик экспериментал илмий тажриба заводига ҳам тегишлидир.

Гилмоя, керамзит бетон, енгил бетонлар ишлаб чиқарадиган йирик-йирик цехлардан иборат бу объектни Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-трестнинг 10-қурилиш-монтаж бошқармасининг бунёдкорлари тиклашяпти. Йил бошида бинокорлар ҳузурига борганимизда бир неча гектар бўш майдонда бульдозер, экскаваторлар, грейдерларнинг ҳайқириб бунёдкорларга иш фронти очиб бераётганининг гувоҳи бўлган эдик. Иккинчи маротаба борганимизда соя-салқин қуюқ дарахтзорлар тагида тўпланган бунёдкорларнинг йиғилиши борар эди. Йиғилиш қатнашчилари, прораб Тоҳир Ҳолиқов КПСС XXVI съезди очиладиган тарихий кунгача ремонт-механика устахонаси биносини тайёр маҳсулотлар сақланадиган омборхона, хом-ашё материаллар сақланадиган очиқ омбор, ёпиқ омборхона, маъмурий-маиший бинони ва полигон цехини фойдаланишга топшириш ҳақида таклиф киритди.

Бу таклифни йиғилишда қатнашган 10-қурилиш монтаж бошқармасининг бошқарувчиси Юрий Васильевич Силантьев ҳам қувватлади.

Объектда катта мастер Мирхалил Юнусов билан учрашиб, улардан белгиланган вазифалар қандай бажарилаётганлиги ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Маъмурий-маиший бино тайёр,— деди икки қаватли бинога ишора қилиб Юнусов. — Полигон ҳам ишлай бошлади. Бу ерда бир неча хил енгил бетонларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Хом ашё материаллар сақланадиган айвон учун мустаҳкам пойдевор ўрнатиб, бетон қопланди, темир излар ўрнатилиб, уларга юк туширадиган ва юк ортадиган кран ўрнатилди,— шу ойда томи ҳам ёпилади. Ҳозир бунёдкорларимиз зўр ғайрат кўрсатиб, арматура цехини қуришяпти. Аммо «Главташкентстрой»га қарашли 1-автопарк самосваллари ўз вақтида келмайди. Бошқа нуқсонлар ҳам бор. Бу муаммоларни ҳам кечиктирмасдан ҳал этиш зарур. Ана шу қийинчиликларга қарамай, Ринат Пўлатов бошлиқ бригада бунёдкорлари пешқадамлик қилиб, смена нормаларини 110 — 120 процентдан адо этишяпти.

Яқинда объектга борганимизда, бинокорларнинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси кенг муҳокама этилаётганининг устидан чиқдик. Бинокорлар лойиҳасидаги капитал қурилиш соҳасида айтилган фикрлар, кўрсатмаларни қизғин маъқуллаб, ўз мулоҳазаларини баён этишди. Айниқса, улар лойиҳадаги **«Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлигида қурилиш ишларининг барча босқичларидаги асосий ишларни комплекс механизациялаш учун керакли серунум машиналар яратилсин ва уларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилсин»** деган жумлаларни

«...СЕРУНУМ МАШИНАЛАР ТЕЗРОҚ ЯРАТИЛСИН ВА УЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТЕЗРОҚ ЎЗЛАШТИРИЛСИН»

деб баён этишни таклиф қилдилар. Бу таклифлар барча қурувчилар томонидан қизғин маъқулланганлиги, шунингдек асосий йўналишлар мамлакатимизни янада тараққий эттиришнинг ёрқин истиқбол режалари сифатида кутиб олинганлиги бунёдкорларнинг янада унумли меҳнат қилишига, иш самарадорлигини оширишга ва бунинг учун барча имкониятларни ишга солишга даъват этмоқда.

Т. НАЖМИЙ,
жамоатчи мухбир.

ШАҲАР ХЎЖАЛИГИ МАВЗУИДА

БАҲОНАГА ЎРИН ЙЎҚ

Шаҳримизнинг қайси бир районига борманг, бунёд этилган ва қурилаётган кўркам янги уй-жойлар диққатингизни ўзига тортади. Ана шунда ёзни ёз, қишни қиш демай фидокорона меҳнат қилаётган қўли гул қурувчилар шаънига раҳматлар айтгингиз келади.

Лекин шаҳримизда янги турар жойлар фойдаланишга топширилгач гоҳ совуқ, гоҳ иссиқ сув бўлмаслиги, гоҳида эса иссиқлик тармоғи ишламаслиги каби камчиликлар содир бўляпти. Бунга 2-Бешқайрағоч массиви мисол бўла олади.

Шу массивдаги 40-коттежнинг 2-квартирасида яшовчи Улуғ Ватан уруши инвалиди Мурод ака Исматовнинг ҳасратидан «чанг» чиқади.

— Кўчиб келганимиздан бери на ҳузур, на ҳаловат топдик. Бир кун совуқ сув йўқ бўлса, эртасига иссиқ сув йўқ. Кўчамизнинг аҳволини қаранг. Ҳамма ёқда тупроқ уюми-ю, ўнқир-чўнқирлик. Бу ҳам холва экан. Қиш фасли бошланди. Лекин квартирамиз исиётгани йўқ.

Маълум бўлишича, монтажчилар М. Исматовнинг квартирасидаги иситгичларни ремонт қилишибди-ю, сув келадиган трубани сув кетадиганига улаб қўйишибди. Уй эгасининг буни сезмаганидан фойдаланиб, «Уйингиз энди исийдиган бўлди, ремонт тугади» мазмунидаги справкага қўл қўйдириб олишди. Қизиқ, нима учун уй эгаси бундай справкага қўл қўйиши керак?

«Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли 3-монтаж бошқармасидаги ўртоқлар квартиралардаги иссиқлик системаларини ремонтдан чиқариб, 56-ЖЭУга топшириш ўрнига аҳолидан юқоридаги тарзда тилхат олиб юришибди.

56-коттежнинг 2-квартирасида Т. Холмуҳамедов оиласида 12 жон яшайди. Бу хонадонда ҳам иситиш системаси қайта ремонт қилингандан кейин уй совуқлигича қолди. Участка дурадгори кўчириб ташланган полни ўз ўрнига қоқиш ёки қоқмасликни билолмай ҳайрон. Бундай аҳволни 8, 9, 10-уйлар ва 25, 26, 31, 32, 33-ва бошқа коттежларда ҳам кўриш мумкин. Ремонт ишларидаги пала-партишликни юқоридаги мисоллар айтиб турибди. Бешқайрағочдаги уйларнинг исимаётганлигининг асосий сабаби массивдаги қозонхонанинг қувватини пастлигидир.

Мавжуд қозонхона 1973 йилда Атоий кўчасида қурилган тўртта тўрт қаватли уй ва 1977 йилда топширилган 43 та коттежни иситиш учун мўлжалланган эди. Кейинги йилларда яна учта тўққиз қаватли ва еттита тўрт қаватли уйлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Булар ҳам ўша тўртта уй ва коттежлар учун мўлжалланган иссиқликдан баҳам» кўра бошлади. Натижада қозонхона қувватини бир мунча ошириш керак бўлиб қолди. Мавжуд иккита қозон эса, етарли даражадаги иссиқликни ишлаб чиқариш қувватига эга эмас. Шу боисдан 3-қозон қурилиши бошлаб юборилди. 159-қурилиш трестига қарашли 58-қурилиш бошқармаси ишчилари навбатдаги қозоннинг монтажигача бўлган ишни тугатиб, «Энергомонтаж»га топширган. Бироқ, қозоннинг бир қисми яроқсиз ҳолга келиб қолганлиги учун «Котлонадзор» уни ўрнатишга рухсат бермаган. «Энергомонтаж» иш бошлай деса қозонни монтаж қилишга рухсат йўқ. «Котлонадзор» рухсат берай деса ҳаққи йўқ.

Юқорида айтилган ташкилотлар сансалорликка тезроқ чек қўйишлари зарур. «Ташсантехгазмонтаж» тресги эса иссиқлик тармоқларини ўтказиш ва ремонт қилиш сифатини ошириши зарур. Энг муҳими, Акмал Икромов райони уй-жой бошқармаси раҳбарлари 2-Бешқайрағоч массивидаги уйларда иссиқликнинг етарли даражада бўлишини таъминлаш учун барча тадбирларни кўришлари керак. Турли ташкилотлар ўртасидаги келишмовчиликни баҳона қилиб, томошабин бўлиб туришдан ҳеч қандай наф йўқ!

М. АБДУҚАҲҲОРОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР БЕРАДИЛАР

ШОНЛИ ЮБИЛЕЙ

БЕРЛИН. 129 та миллий ташкилотни бирлаштирувчи халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси ялпи тинчликни мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшмоқда, урушга ва ҳамма шакллардаги зулмга актив қарши чиқмоқда, деди халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг президенти шу ташкилот ҳамда Германия Демократик хотин-қизлар иттифоқига асос солинган куннинг 35 йиллигига бағишланиб ГДР пойтахтида ўтказилган тантанали йиғилишда.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси, деди у, Ғарбдаги тинимсиз қуролланиш пойгасини чеклашга ва самарали қуролсизланишга бағишланган ҳамма амалий ташаббусларни муттасил қўллаб-қувватлаб келмоқда. Бу йўлда конкрет қадамлар қўйиш — планетанинг тинч келажагини кафолатловчи барча тараққийпарвар кучларнинг энг муҳим вазифасидир. Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси капитал мамлакатларидаги хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилигига эришиш мақсадида ўтказилган кўпдан-кўп ташаббуслар ва кампанияларнинг ташаббускори бўлди.

Германия Демократик хотин-қизлар иттифоқининг раиси И. Тиле халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун курашда тараққийпарвар хотин-қизларни жипслаштириш соҳасидаги куч-ғайратлари таъсирчанлигини уқтириб ўтди. Халқаро Демократик хотин-қизлар федерацияси қуролсизланиш учун ва кескинликни юмшатиш жараёнини давом эттириш учун қатъият билан интилмоқда. СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қурол-яроғларни чеклаш соҳасидаги таклифлари мана шу олижаноб мақсадларга хизмат қилади. Бу таклифларни рўёбга чиқариш, замон амридир.

Берлиндаги тантанали йиғилишда 27 та миллий хотин-қизлар ташкилотининг вакиллари, шу жумладан Совет хотин-қизлар комитетининг делегацияси қатнашдилар.

СЪЕЗДГА ТАЙЁРГАРЛИК

ПРАГА. Чехословакия Компартиясининг бўлажак XVI съездига тайёргарликнинг муҳим босқичи бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов кампанияси бошланди.

Коммунистлар партия XV съезди қарорларининг бажарилишини ҳар томонлама ва чуқур таҳлил қилиб, ҳар бир партия ташкилотининг съездолди конкрет вазифаларини ва келгусида икки йил давомида қиладиган ишларини белгиламоқдалар. Ўз сафларида бир миллиондан кўпроқ кишини бирлаштирган Чехословакия коммунистлар партияси меҳнаткашлар кенг оммаси билан ўз алоқаларини йил сайин мустаҳкамламоқда. Партия обрў-эътиборини янада кучайтириш, унинг жамиятдаги раҳбарлик ролини ошириш масалалари йиғилишларнинг кун тартибида муҳим ўрин эгалламоқда.

Коммунистлар ҳисобот-сайлов кампанияси давомида хўжалик планларининг бажарилиши, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, хом ашё, материал, ёқилғи ва энергиядан тежаб-тергаб фойдаланиш масалаларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳозирги вақтда съездолди кенг социалистик мусобақаси ҳам ана шунга қаратилган. Бу мусобақада барча меҳнаткашларнинг 85 проценти, 112 мингта социалистик меҳнат бригадаси қатнашмоқда.

ВЬЕТНАМ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Халонг кўрфазида балиқ овловчилар.

А. Пушкарев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

СЕЛЕКЦИЯЧИЛАР ЮТУҒИ

СОФИЯ. Болгариянинг шимоли-шарқидаги генерал-Тошево шаҳрида жойлашган буғдой институти селекциячилари янги серҳосил буғдой навини давлат комиссияси тасдиғига топширдилар.

Кейинги ўн беш йил давомида институт мутахассислари буғдойнинг 22 хил янги навини яратдилар. Ҳозирги вақтда республикада дон экиладиган майдонларнинг ярмидан кўпроғига генерал Тошево шаҳрида яратилган буғдой навлари экилади. Болгария институтининг ютуқлари мамлакат ташқарисида ҳам маълум. Институт коллективи ўн тўрт мамлакат, аввало Совет Иттифоқи селекциячилари билан ҳамкорлик қилмоқда.

БИРЛИККА ДАЪВАТ

СОЛБЕРИ. Зимбабведа жамиятни социал-иқтисодий жиҳатдан қайта қуриш соҳасидаги улкан вазифалар, деди бу ерда меҳнат ва социал таъминот министри К. Канган, мамлакат касаба союзлари бирлигини мустаҳкамлаш зарурлигини тақазо этади. Шу ҳаракат ташаббуси билан мамлакатдаги барча касаба союз марказлари вакилларининг кенгаши ўтказилади. Бу кенгаш Зимбабве касаба союзлари конгрессининг миллий координация комитети тузилганлигини эълон қилди.

АЛОҚА РИВОЖЛАНМОҚДА

БАМАКО. Мали ташқи ишлар министрлиги халқаро ҳамкорлик бошқармасининг бош директори М. Диалло Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама алоқаларнинг ривожланиши муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

СССР билан Мали ўртасида 1981 йилда маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисида протокол имзоланганидан сўнг у бу ерда гапириб, бу алоқалар совет халқи билан Мали халқи ўртасида дўстлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деди.

Совет Иттифоқи, деди М. Диалло, Совет-Мали самарали ҳамкорлигининг 20 йили мобайнида турли соҳаларда юзлаб малилик мутахассислар тайёрлаб берди. Ўнлаб совет врачлари, муаллимлари, геологлари ва бошқа мутахассислари ўз интернационал бурчларини бажариб, Малида меҳнат қилмоқда, республиканинг миллий экономикаси вужудга келишида қардошларча ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳар йили Малида Совет Иттифоқи кунлари, кино ҳафталиклар ўтказилиб туриши, совет артистлари, фан ва маданият намояндаларининг визитлари икки мамлакат ўртасида вужудга келган муносабатларнинг қалинлигидан далолат беради, деб таъкидлади бош директор. Рус тили курслари мамлакатда алоҳида эътибор қозониб, Бамако халқаро маданияти марказларидан бири бўлиб қолмоқда.

ЭНГ СЕРШОВҚИН ШАҲАР

ҚОҲИРА. Мисрнинг «Ахбор ял-явм» газетаси яқинда ўтказилган тадқиқот маълумотларини келтириб, Қоҳира дунёда энг сершовқин шаҳар, деган хулосага келди. Қоҳиранинг марказий кўчаларида куннинг гавжум палласида шовқин даражаси ўрта ҳисобда 80 децибеллан, бир қанча районларда эса 95 дицебелдан ҳам ошиб кетади.

Масалан, реактив самолётдан тахминан 110 децибел куч билан шовқин таралади.

ЧУҚУРЛАШИБ БОРМОҚДА

ПРАГА. Словакиянинг Партизанск шаҳридаги «29 август номли заводлар» пойафзал комбинати билан Москвадаги «Парижская коммуна» фабрикаси коллективлари ЧКП XVI Съезди ва КПССнинг XXVI съезди шарафигага ўзаро социалистик мусобақалашиш тўғрисида шартнома туздилар. Словакия ишчилари шахсий планларини ошириб бажаришни, маҳсулотни биринчи тақдим қилишдаёқ топширишга материал ва энергияни тежашга эришишни режалаштирдилар. Бу ерда совет ҳамкасбларининг тажрибасидан кенг фойдаланилмоқда. Бу эса бузилиши сабабли машина-ускуналарнинг бекор туриб қолишини анча камайтириш имконини берди. Совет ишчилари ҳам ана шундай мажбуриятлар қабул қилдилар. Чехословак ва совет пойафзал корхоналарининг коллективлари профессионал тажрибаларини, технология соҳасида эришилган ютуқларини, меҳнатнинг илғор методларини муттасил ўртоқлашиб турибдилар.

Икки мамлакат партия съездлари шарафига халқаро социалистик мусобақа ўтказиш — ЧССР билан СССР ўртасида дўстона алоқаларни ривожлантиришнинг янги формасидир.

ВЪЕТНАМ КОФЕСИ

ХАНОЙ. Вьетнам жанубидаги марказий Плато вилоятларида кофе етиштириладиган кенг район барпо этилмоқда. Шу беш йиллик мобайнида қарийб 12 минг гектар майдонда кофезорлар вужудга келтирилди. Дарлак вилояти республикада энг кўп кофе етиштириладиган жойга айланди. Бу ерда йирик давлат хўжаликлари қурилмоқда. Давлат бу хўжаликларга зарур қишлоқ хўжалик машина-механизмлари, ўғит етказиб бермоқда. Кофе етиштиришни ривожлантириш ва кенгайтиришда қардош социалистик мамлакатлар Вьетнамга катта ёрдам бермоқдалар. Келгуси беш йилликда кофе майдонларини яна 50 минг гектар кенгайтириш кўзда тутилмоқда.

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛАДИ

СОФИЯ. Болгариянинг шимоли-шарқидаги кўпгина округларнинг деҳқонлари бу йил жуда яхши натижаларга эришдилар. 286 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 50 центнердан зиёд буғдой йиғиштириб олинди. Бу натижа ялпи дон ҳосилини 11 миллион тоннага етказишдан иборат келгуси беш йиллик (1981—1985 йиллар)да мамлакат ўз олдига қўйган вазифанинг реал эканлигини кўрсатиб турибди. Келгуси беш йиллик бошида Болгарияда ҳар гектар ердан ўриб-йиғиб олинадиган буғдой ҳосилини 45 центнердан ошириш кўзда тутилади.

Япониянинг тинчликсевар жамоатчилиги ҳукмрон доираларнинг мамлакатни янада қуроллантириш, унинг АҚШ билан ҳарбий иттифоқини мустаҳкамлаш юзасидан олиб бораётган сиёсатига, қуролланиш пойгасига қарши қизғин кураш олиб бормоқда.

СУРАТДА: Фукуок шаҳри жамоатчилиги намойишини кўриб турибсиз.

ТАСС фотохроникаси.

Адабиёт ва санъат

• *Пойтахт музейларида*

«Санъат ва адабиёт» лекторийси

БУГУН

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида янги «Санъат ва адабиёт» лекторийси ташкил этилди. Ана шу лекторий программасига асосан бу ерда тасвирий санъат билан бадиий адабиёт ўртасидаги узвий алоқа, тасвирий санъатнинг кўзга кўринган шоир ва ёзувчилар ижодига таъсири ҳамда роли ҳақидаги лекциялар санъат мухлислари эътиборига ҳавола қилинади. «Гоголь ва унга замондош рассомлар», «Перов ва Некрасов», «Ҳамза Ўзбекистон рассомлари ижодида» номли лекциялар музей зиёратчиларида кучли таассурот қолдирди. Лекцияларни музей ходимлари, санъатшунослар ўқишди. Рассомлар, ёзувчиларнинг ижодий муносабатлари ёритилган мазкур лекциялардан ташқари, санъат ва адабиёт ихлосмандлари учун тасвирий санъат ҳақидаги фильмлар ҳам намойиш қилинди.

СССР халқ артисти Олим Хўжаев туғилган куннинг 70 йиллигига

БАРҲАЁТ САНЪАТКОР

Таниқли актёр ва жамоат арбоби Олим Хўжаев ўзбек саҳна санъати тарихида ўчмас из қолдирди. Шу кунларда республикамизнинг турли бурчакларида актёрнинг юбилей кечалари ўтказиляпти, ҳамкасблари, дўстлари у ҳақдаги ўз хотираларини гапириб беряптилар.

Олим Хўжаев Бухоро шаҳрида туғилди. Ўрта мактабни тугатгач, Маориф институтига ўқишга кирди. Студентлик йиллариданоқ драма тўгарагининг актив қатнашчиларидан бирига айланди. Унинг истеъдодини пайқаган Маннон Уйғур профессионал актёр бўлишни таклиф этди. Шундай қилиб, 1929 йилда Олим Хўжаев Ҳамза номидаги театр труппасига келиб қўшилди.

Дастлабки йилларидаёқ ёш актёрга Аброр Ҳидоятов, Обид Жалилов, Сора Эшонтўраевалар қатори бош ролларни ижро этиш ишониб топширилди. Бу катта санъат йўлида унга ўзидан катта тажрибали санъаткор дўстлари яқиндан ёрдам бердилар. Ана шу йиллари яратилган Фабрицио («Меҳмонхона хўжайини», К. Гольдони), Фердинанд («Макр ва муҳаббат»), Звонцов («Егорь Буличев ва бошқалар») каби образлари актёрнинг ижодий ютуғи бўлди.

Салкам 50 йил давомида Олим Хўжаев саҳнада юзга яқин ранг-баранг ролларни ижро этди. Бу роллар турли характерга эга эди. 30-йилларда Калаф («Маликаи Турнодот», К. Гоцци), Яровой («Любовь Яровая», К. Тренёв), Низомов («Сотқинлар», З. Фатхуллин) каби образларни яратиши маҳоратининг шаклланишида муҳим роль ўйнади. Айниқса, унинг кўп йиллик тажриба ва изланишлари Ҳамлет образида ўз ифодасини топди. Олим Хўжаев талқинида Ҳамлет адолат, ҳаққоният, самимий инсоний муносабатларни тиклашга бел боғлаган олийжаноб шахс сифатида гавдаланди. У қарийб 30 йил узлуксиз ижро этган бу роль фақат актёр ижодий биографиясидагина эмас, балки бутун совет театри тарихида ҳам олтин саҳифа бўлиб қолди.

Олим Хўжаев шуҳратига шуҳрат қўшган ролларидан бири Алишер Навоий образи бўлди. Илк дафъа Уйғун ва И. Султонларнинг «Алишер Навоий» пьесаси 1945 йилда саҳналаштирилди. Спектаклда ҳаётга чинакам ижодкор кўзи билан қараган, халқининг порлоқ келажагига ишончини асарларида эҳтирос билан куйлаган, ўзаро зиддиятларни зўравонлик, қон тўкиш йўли билан эмас, балки ақл-идрок кучи билан ҳал этишга даъват этган довюрак шоир ва мутафаккир қиёфаси гавдаланади. Актёр Навоийнинг инсоний фазилатларини унинг шоирлик табиати орқали очиб берди. Олим Хўжаев эл муҳаббатини қозонган ролни саҳнада 25 йил давомида ижро этди. Ана шу спектаклни томоша қилган Германия Демократик Республикасидан меҳмон бўлиб келган Клаус Рфюцнер шундай деган эди: «Машҳур ўзбек актёри Олим Хўжаевни саҳнада кўрганлигимдан беҳад хурсандман. Мен уни Ҳамза номидаги академик театр саҳнасида ўзбекларнинг атоқли шоири ва мутафаккири Навоий образида кўрдим. Саҳнада ўз қаҳрамони қиёфасида ҳаёт кечиришдан, фикрлаш қобилиятининг кучлилигидан, жисмоний хатти-ҳаракатларининг ишонарлилигидан, қўйингки, актёрлик маҳоратининг баландлигидан кўриниб турибдики, бу зот улкан санъаткор. Бу образ менга ўхшаган санъат шайдоларидан кўпчилигининг қалбини ўзига ром қилди, десам муболаға бўлмаса керак».

50-йилларда классик ва совет драматургиясининг Карл Моор («Қароқчилар», Шиллер), Нолинакха («Ганг дарёсининг қизи», Р. Тагор), Полторацкий («Йўлчи юлдуз», К. Яшин), Астров («Ваня тоға», А. Чехов), Саттор («Юрак сирлари», Б. Раҳмонов) каби образлари актёр ижодининг камолотга етишида муҳим поғона бўлди.

Иззат Султоннинг «Имон» спектаклидаги Комилов образи ҳам Олим Хўжаев талқинида бадиий етуклиги билан ажралиб туради. Қаҳрамон билан замондошлиги, зиёлилар психологиясини яхши билиши санъаткорга Комилов тимсолида замондош зиёлининг типик образини яратишга имкон берди. Комилов маънавий гўзаллиги, поклиги, жўшқинлиги, ҳаётни севиши билан томошабинни мафтун қилади. Актёр 60-йилларда яратган қатор образларида ҳам замондошларидаги эзгу туйғулар, олийжаноб фазилатларни тараннум этди.

Олим Хўжаев салбий образларни ҳам маҳорат билан ижро этди. Худбин ва қўрқоқ Пётр («Мещанлар», М. Горький), такаббур ва олифта Паратов («Сепсиз қиз», А. Островский), Солиҳбой («Бой ила хизматчи», Ҳамза) ва бошқалар шулар жумласидандир. Айниқса, Яго, Юлий Цезарь образлари чуқур реалистик талқинга эга. Олим Хўжаев Ягонинг ёвуз характерини бўрттириб кўрсатса, Юлий Цезарнинг шуҳратпараст ва ҳудбинлигини, золим ва зўравонлигини ишонарли кўрсата олади.

Актёр яратган йирик образлардан яна бири қирол Лир («Қирол Лир», Шекспир)дир. Актёр Лир образи орқали бойлик ва олтин ҳукмронлик қилган дунёда мулкдор, мансабдор кишигина роҳат кўриши, ҳамма ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин, булардан маҳрум бўлган инсон эса хўрликка, таҳқирга маҳкум этилиб, одамийлик ва олийжаноблик ўрнини зулм ва жаҳолат каби иллатлар эгаллашини акс эттирди. Бу роль учун Олим Хўжаев 1967 йилда Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати бўлди.

Ҳаётининг сўнгги йилларида ҳам актёр самарали ижод қилди. В. Чичковнинг «Чили, сенга ишонаман» спектаклидаги Сальвадор Альенде, Софоклнинг «Антигона»сидаги Креонт, К. Яшиннинг «Инқилоб тонги»даги Акбарбой каби ғоявий-бадиий мукаммал образларни маҳорат билан яратди. 1977 йилда «Инқилоб тонги» асаридаги роли учун СССР Давлат мукофоти лауреати унвонига сазовор бўлди.

Кино ихлосмандлари Олим Хўжаевни ўнлаб бадиий ленталар орқали яхши танийдилар. Санъаткор «Ўзбекфильм» ва «Тожикфильм» киностудияларида яратилган қатор фильмларда иштирок этди. «Улуғбек юлдузи», «Қутлуғ қон», «Фарзандлар», «Ҳамза», «Судхўрнинг ўлими», «Фидоий», «Ганг узра тонг», «Рустамнинг жасорати» ва бошқа кинофильмларда ижро этилган роллар бунга мисол бўла олади. Актёр ўз қаҳрамонлари хусусиятини, ижтимоий муҳит билан муносабатини, ички дунёси ва кечинмаларини ҳаётий ва реал ифодалай олди.

Олим Хўжаев таниқли санъаткоргина эмас, балки жамоат ва давлат арбоби ҳам эди. У 1966—71, 1976—77 йилларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси бўлган. 1955—56 йилларда Ўзбекистон театр жамияти правлениесининг раиси, 1963—77 йилларда адабиёт ва санъат соҳаси бўйича Ленин мукофоти Комитети Президиумининг аъзоси, 6—9-чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати, 1975 йилдан умрининг охиригача Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрининг директори бўлиб ишлади.

Олим Хўжаевнинг ижодий, жамоатчилик фаолияти партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак баҳоланди. У СССР халқ артисти деган юксак унвонга сазовор бўлди, Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ, иккита «Ҳурмат Белгиси» орденлари ва медаллар билан мукофотланди.

Улуғ санъаткор вафотидан сўнг, республика партия ва ҳукуматимиз қарорига мувофиқ Сирдарё область музикали драма ва комедия театри, Бухоро маданий-оқартув техникуми, Тошкентдаги бир ўрта мактаб ва кўча Олим Хўжаев номи билан аталмоқда.

Санъаткорнинг иккинчи ҳаёти давом этмоқда. У яратган ранг-баранг ҳаётий образлар миллионлаб томошабинлар қалбида бир умр яшаб қолади.

Р. ОРИПОВ,

Ўзбекистон театр жамияти правлениеси Президиумининг масъул секретари.

УМРИ БОҚИЙ ДЎСТЛИК

•

ЮГОСЛАВИЯ БОЛАЛАРИГА СОВҒА

Глиэр номидаги республика музика мактаб-интернати қошида ташкил этилган Интернационал дўстлик клуби бир неча йилдан бери мамлакатимиз ҳамда чет элдаги бир қанча шаҳарлардаги мактаблар билан мунтазам дўстлик алоқалари олиб бормоқда. Бу ерда болалар музика сирларини ўрганиш билан бирга, клубга йиғилиб, чет эллик дўстлари учун ҳар хил откриткалар, рангли фотосуратлар билан безатилган альбомлар тайёрлайдилар, мактублар ёзадилар. Айни пайтда Будапешт, Варшава, София, Тунис каби бир қанча шаҳарлардан ёш дўстлар юборган ҳар хил совғалар, эсдалик альбомлари клубда дўстлик рамзи сифатида сақланмоқда.

БУГУН

клуб аъзолари югославиялик тенгдошлари учун Янги йил совғалари тайёрлаш ишларини бошлаб юбордилар.

—Биз,—дейди клуб раиси Г. Тўрахўжаева,—ҳар хил откриткалар, альбомлардан ташқари, югославиялик болаларга ёш рассомлар асарларидан намуналарни ҳам туҳфа қиламиз.

ШЕЪРИЯТ ДАФТАРИДАН

СЕНИНГ ЮРАГИНГДАН БОШЛАНАР ЗАМИН...

Қайдан бошланади бу мулки аъзам?
Қайдан бошланади бу яшил қирғоқ?
Бунчалар беканор, бунча муаззам,
Бахтлар ўлкаси деб аталган тупроқ.
Бир менми, гардини кўзига сурган,
Бир менми, меҳридан тўймаган ошиқ,
Бир менми, пойига бош қўйиб турган,
Бир менми, ишқини айлаган қўшиқ.
Оҳ, қайдан бошланур бу сўлим маъво,
Қайлардан бошланур бу мовий чаман?
Бунчалар серишва, бунча сержило,
Бахтлар ўлкаси деб аталган Ватан.
—Сўзла, эй, оппоқ тонг—мунаввар хаёл,
Бошим айланмоқда савол селидан.
Жилмаяр оппоқ тонг—жилмаяр жамол,
Шундай сўзлар учар унинг тилидан:
—Бу юртни бир кўриб, тутиб хумори,
Ишқида оҳ уриб турганлар қанча.
«Бир кўрсам... беармон кетардим», дея
Унинг орзусида юрганлар қанча.
Бунда гул очмишдир ҳаёт кўклами,
Жонздир жонига нисор этсанг жон.
Сенинг юрагингдан бошланар Замин,
Заминнинг бошидир Ватан—жонажон...

МЕНИНГ БАҒРИМ

Шаффоф дала—менинг бағрим,
Дарахтлари ям-яшилдир.
Майсалари заррин-заррин,
Гиёҳи ҳам минг бир хилдир.
Кўкка туташ чинорлари,
Гул ҳиди бор ирмоғида.
Қўшиқ куйлар анҳорлари.
Буғдой ҳиди тупроғида.
Шабадаси майин-майин,
Юлдуззордир соф осмони.
Тунлари ҳам баҳмалдайин.
Жилвагардир боғ-бўстони.
Баҳорининг баҳоси йўқ,
Қуёши пок—мисли хаёл,
Ёз-кузининг қиёси йўқ,
Мевасидан томади бол.
Сен қишидан қўрқма, санам,
Қор-қирови—кўнгил оқи.
Кел, муштоқдир сенга далам —
Осмонида Ойдай балқи...
Менинг бағрим—шаффоф дала...

ТУПРОҒУ НОН ҲИДИ...

Ер қуёш ҳидидан сармастдир бугун,
Юлдузлар ҳидидан фалак ҳам обод.
Навбаҳор ҳидидан ариқлар мажнун,
Чечаклар атридан булбуллар дилшод.
Она сийнасида палапон ҳиди,
Сут ҳиди анқийди яйлов бағрида.
Чаманзор оралаб незар жон ҳиди,
Муҳаббат ҳиди бор унинг қаърида.
Хулласки, оламда ҳидлар бесаноқ,
Чарх уриб сузишар давронлар еша.
Менинг нафасимда яшайди—қайноқ
Тупроғу нон ҳиди—мастман ҳамиша...

ЮЛДУЗЛАР...

(Китоб районида жойлашган «Кенглик» станцияси ёш мунажжими Эҳсонжонга).

Нечук саодат бу, не бахт, дўстгинам,
Узни бахш этибсан илми нужумга.
Энг олис юлдуз ҳам, чексиз само ҳам,
Жилов тутқазипти сен—мунажжимга!
Истасанг, кафтингга қўнар Зуҳраой,
Нигоҳинг Зуҳални банду баст этар.
Истасанг, таъзимла бағрин очар Ой,
«Етти қароқчи» ҳам ҳатто гул тутар.
Ҳар қалай осмон бу, чексиз жаҳон бу,
Минглаб юлдузларни сиғдирган фалак.
Мунаввар майдон бу, сирри ниҳон бу,
Тилсимин очишга жонгинанг ҳалак.
Симобдай титраган осмонга майли,
Боқавер, йўлдошинг ахир телескоп,
Лекин ғаройибдир заминнинг сайли,
Шодумон незайлик, озроқ фурсат топ.
Бунда ҳам нурафшон юлдузлар бордир,
Нигоҳи сержило—дарёйи азим.
Буюклик бизларга қадим ёдгордир,
Улуғ боболарнинг руҳига таъзим!
Мана бу Иброҳим—ал Мўмин ўғли,
Шарқнинг ўзи каби оқил, донишманд.
Ҳабиб Абдулла бу нигоҳи чўғли,
Ернинг юрагига ташлаган каманд.
Мана бу—Айнийдир—хаёли ойдек,
Қуёшли қалб ила битмиш сўзларин.
Мана бу Қодирий, мана бу Ойбек,
Ижод осмонининг пок юлдузлари,
Санаб адо этмоқ мушкулдир, зотан
Заминда бисёрдир порлоқ даҳолар.
Ҳар қалай ҳаёт бу, учрар дафъатан,
Узни юлдуз билган неча маддоҳлар.
Еттинчи осмонда юради улар,
Думли юлдуз каби гарчи бенаво.
Мақтовдан қаср ҳам қуради улар,
Нураган бинодай қийшиқ, бедаво.
Ахир мунажжимсан, юлдузшуноссан,
Фалак сирларидан юрасан сўзлаб.
Кузатмоқ илмига кўпдан ошносан.
Боқ булар қалбига қуролинг сozлаб.
Нимаси бор экан бундай «юлдуз»нинг,
Қуртлар ҳам товланиб ёнар ялтироқ.
Не фарқи бор экан тундан кундузнинг,
Бағрида қуёши ёнмаса порлоқ?!
Менку шундай дейман, гоҳ чекиб алам,
Лекин сен бу йўлда бош қотирма кўп.
Сўник юлдузларнинг сирри кўп мубҳам,
Камлик қилур унга минглаб телескоп.
Ҳавасим келади сенга, дўстгинам,
Узни бахш этабер илми нужумга.
Энг олис юлдуз ҳам, чексиз само ҳам
Бағрин очаверсин сен—мунажжимга!

Тошпўлат АҲМАД.

ДРАМАТИК ҲАРАКАТ ТАҲЛИЛИ

ТАҚРИЗ

ДРАМАТИК ҳаракат драматургиянинг муҳим проблемаларидан биридир. Драматик асардаги конфликт, қаҳрамонлар характери, ижодкор маҳорати сингари масалалар бевосита драматик ҳаракат қай йўсинда ҳал этилганлигига бориб тақалади. Шу маънода кўпдан бери драматургия масалалари билан шуғулланиб келаётган адабиётшунос Баҳодир Ғуломовнинг Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Сафдошлар ва издошлар» китоби драматик ҳаракатни ўзбек драматургияси материаллари асосида таҳлил этиши жиҳатидан ажралиб туради.

Китоб икки қисмдан иборат бўлиб, «Шиддатли ҳаракат» деб номланган биринчи қисмда драматургиямизнинг атоқли вакили Комил Яшин драмалари, «Сафдошлар ва издошлар» деб номланган иккинчи қисмда Уйғун, Сарвар Азимов, Иззат Султон, Асқад Мухтор, Одил Ёқубов, Шукрулло сингари ижодкорларимизниг драматик асарлари таҳлил объекти қилиб олинади.

Адабиётшунос драматургиянинг назарий асосларидан келиб чиққан ҳолда шартли равишда драматик ҳаракатни «шиддатли» ва «сокин» ҳаракатларга ажратиб олиб қарайди. Бу проблема асосан Яшин драмалари мисолида кўриб чиқилган. Б. Ғуломовнинг китоби шу нуқтаи назардан Яшин ижодини тадқиқ қилган бошқа ишлардан фарқ қилади. Яшиннинг ижодий эволюцияси ҳам худди шу проблема асосида очиб берилади. Китобда асосан драматик ҳаракатнинг «шиддатли» тури характерларни ҳаракатда очиш санъати, традиция ва новаторлик проблемаси билан боғлиқ равишда қараб чиқилган.

Шуниси муҳимки, Б. Ғуломов назарий фикрларни қуруқ иллюстрация сифатида келтирмайди, балки конкрет драматик асарлар таҳлили орқали уларни исботлашга интилади. Драматик ҳаракатнинг «шиддатли» хилида ички ва ташқи ҳаракат бир-биридан ўсиб чиқиб, бири иккинчисининг содир бўлишини тақозо қилади, шундай хусусиятлар асарнинг бошидан охиригача ўқдай ўтиб, ҳаракат бирлигини таъминлайди: кўринишлар ўзидан олдинги ва кейингилари билан, бош мақсад, ғоя туфайли уни ўзида ташувчи образлар билан узвий боғланиб, умумий бир драматик занжирни ташкил қилади. Тадқиқотчи фикрларини ўзбек драматургиясининг энг етук намуналари, хусусан, К. Яшин ва М. Муҳамедовнинг «Гулсара» музикали драмаси, Уйғун ва И. Султоннинг «Алишер Навоий», М. Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек», К. Яшиннинг «Нурхон» драмалари таҳлили мисолида ўқувчи кўз ўнгида жонлантиради.

Комил Яшин драматургиямизда ўзига хос мактаб яратган ижодкор. Адабиётшунос атоқли драматургнинг юксак ижод чўққиларини забт этиши тинимсиз изланишлар, баъзан муваффақиятсизлар билан бирга кечганлигини тадрижий равишда кўрсатиш йўлидан боради. «Гулсара», «Нурхон» драмалари характерларни ҳаракатда очиш санъати, традицион усулларга новаторона ёндашиш жиҳатидан ўрнак бўларли намуналардир. Б. Ғуломов чуқур, изчил таҳлил орқали бу драмаларнинг фазилатларини очиб беришга муваффақ бўлади. Шу ўринда «Йўлчи юлдуз», «Инқилоб тонги» драмалари ҳам таҳлил объекти қилиб олинганда атоқли драматургнинг маҳорат қирралари янада ёрқинроқ очилиши мумкинлигини айтиб ўтмоқ керак. Яна бир мулоҳаза сифатида автор ҳамма ўринларда ҳам изчилликка риоя қилавермаганлигини қайд этишга тўғри келади. Масалан, бир ўринда «Ҳамза» пьесаси ҳақида гапириб, бу пьесада «шоир даврининг типик шароити заминида типик образ даражасига кўтарилади, революция ғалабаларини мустаҳкамлашда жонбозликлар кўрсатган жамоатчи, совет кишиларини коммунистик келажакка чорлаган санъаткор сифатида намоён бўлади», деб ёзади. Тўғри. Биз Ҳамзани ҳақиқатан ҳам мана шундай инсон сифатида, замонга ҳамнафас санъаткор сифатида биламиз. Аммо пьесада унинг мана шу ҳамма хислатлари тўла очиб берилганми? Тадқиқотчининг қайдлари бу саволга рад жавобини беради. «Аммо олишувларнинг қаҳрамонда туғдирадиган изтироблари баъзан етарлича кўринмаслиги важидан ният ҳамма саҳналарда бирдай эмоционалликда юзага чиқавермайди», «Зиддиятларнинг биринчи пардадан кейинги, навбатдаги ривож процесслари туғдирадиган ҳаракат кескинликлари Ҳамзада баъзан зоҳир бўлмай қолади». «Конфликтнинг персонажларида ҳосил қиладиган драматизми коллизиялари етарлича кўринмайди. Натижада персонажлар баъзи саҳналарда характер белгиларини керагича намоён қила олмай, ўзида асосан социал масалаларнигина жамлаштиради».

Адабиётшунос қаҳрамонлар хатти-ҳаракатининг далилланишида, типиклаштиришда ҳам бир қатор нуқсонлар топади. Шундай экан, шоир «даврининг типик шароити заминида типик образ даражасига» қандай кўтарилган бўлади? Айрим ўринларда баёнчилик элементлари кўзга ташланади. Аммо улардан қатъи назар ушбу китоб К. Яшин ва бошқа етук драматургларимизнинг ижодий эволюциясини, санъаткорлик маҳоратини очиб бериш, ўзбек драматургиясининг ўсиш қийинчиликларини бир қадар тўғри ёритиш жиҳатидан эътиборлидир. Адабиётшунос кейинги 10 — 15 йил ичида яратилган «Юлдузлар жамоли», «Замон драмаси», «Хатарли йўл», «Самандар», «Инсон фаришта эмас», «Чақмоқ» сингари драмаларида давр руҳи, ҳаёт муаммолари ишонтирарли тарзда ўзининг саҳна талқинини топганлигини таъкидлаган ҳолда уларнинг айримларида характерлар, психологизмнинг чуқур эмаслиги, драматизм ва коллизиянинг изчил асосда қурилмаслиги сингари камчиликлар мавжудлигидан кўз юммайди. Ўз фикрини асосли таҳлил орқали исботлашга эришади. Умуман олганда, адабиётшунос Б. Ғуломовнинг «Сафдошлар ва издошлар» китоби драматургиянинг бош назарий проблемаларидан бири ҳисобланган драматик ҳаракатнинг ўзига хос тури —шиддатли ҳаракатни ўзбек драмалари мисолида олиб қараши ва уни драматург маҳорати, традиция ва новаторлик, услуб масалалари нуқтаи назаридан ҳал этиши бонсидан эътиборлидир.

Доннёр БЕГИМҚУЛОВ.

БИР РОЛЬ ТАРИХИ

ИНҚИЛОБ КУРАШЧИСИ СИЙМОСИ

... 1942 йилда анча танилиб қолган Олим Хўжаевга ғоятда масъулиятли роль топширилди. Актёр Ҳамза образини яратиши керак эди. Ролни талқин қилишда жиддий қийинчиликлар бор эди. Чунки Ҳамзани кўрган, у билан ҳамнафас бўлган кишилар ҳали ҳаёт бўлиб, томошабинни бадиий талқин билан чалғитиб бўлмасди.

К. Яшин ва А. Умарийларнинг «Ҳамза» пьесасини саҳналаштиришда режиссёрлар Етим Бобожонов, Назира Алиевалар спектаклга композицион ўзгартиришлар киритишди. Олим Хўжаев инқилоб куйчиси Ҳамза образини гавдалантириш учун ролга аввало гражданлик позициясидан ёндошди. У яратган Навоий образининг маълум даражада Ҳамза образига яқинлиги сезилиб турарди.

Ҳамза — Хўжаев илк саҳналаридаёқ инқилобий мафкура учун қизғин баҳслар ва кураш олиб борди. У кескин ва мантиқий асосли фикрлари билан миллатчиларга очиқдан-очиқ қарши чиқади.

Икки маҳбуб Алижон ва Санобарнинг муҳаббатларини инсжинсга йўйиладиган кўриниш кескин драматик ҳолатларга тўла. Ҳамза — Хўжаев важоҳат билан кириб келар экан, мозорга сиғинаётган кишилар орасидан Саодат тезда чиқиб кетади. Шайх Ҳамзани «сени туққан онани қаҳр этсин мозор» дер экан, шоирнинг онаси Хосият паранжили хотинлар орасидан отилиб чиқиб, ўғлини тавба қилишга ундайди. Мазкур саҳна тор оилавий муносабатлардан бадиий умумлашма даражасига кўтарилган. Ҳамза алданганлар орасида ўз онасини кўриб тутақиб кетади. Онасининг «мен рози эмасман қилмасанг тавба» дейиши ҳам энди таъсир қилолмайди. Ҳамза бу куфрга бўлган нафратини она ва бола ўртасидаги муносабатдан устун қўяди. У бу билан онасига бўлган ҳурматини оёқ ости қилмайди, балки ўз онасига руҳонийлар томонидан алданиб келаётган кўплаб хотин-қизларнинг вакиласи сифатида қарайди. У шайхга тазарру ўрнига нафратини ошкор қилади:

На жоду, на сеҳр, на-да ҳурофот,
На шайтон, алвасти на пулсирот —
Қўрқитар юраги оташ Ҳамзани!

1960 йилда А. Гинбург саҳналаштирган (режиссёр С. Табибуллаев) спектаклнинг сўнгги вариантида режиссёрлар, драматург К. Яшин ва О. Хўжаев томонидан киритилган муҳим ўзгаришлар асар ғоясини кучайтирган ҳолда бадиий мукаммаллаштиришда г и босқич бўлди.

О. Хўжаев пьесадаги Ҳамзанинг ғоявий позициясини кўрсатиш учун киритилган декларатив характердаги эпизодларни маъйин лиризм билан талқин этиши натижасида оташин шоир—граждан образини яратди.

О. Хўжаев 1960 йилда «Ҳамза» бадиий фильмида ҳам бош ролни ижро этди. Улкан актёр О. Хўжаев кинода ҳам театрдаги тажрибаларидан инқилоб куйчисининг мангу эмоционал портретини яратди.

Тўрамирзо ЖАББОРОВ.

СУРАТДА: «Ҳамза» спектаклидан бир кўриниш.

Республика ижодкор ёшларининг «Илҳом» клубида ёш рассомларнинг янги виставкаси очилди.

СУРАТЛАРДА: Т. А. Шумскаянинг «1918-йил болалари», Н. И. Харитонованинг мойчечак гуллари билан безатилган лаган, О. В. Харитонованинг «Юдин портрети» асарларидан репродукциялар. Р. Загратдинов фотолари.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

З. ТОҲИРОВ: Тошкентдаги қайси ҳунар-техника билим юртларида қурувчилик касбини эгалласа бўлади? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Шаҳримиздаги бир неча ҳунар-техника билим юртлари қурилишларда ишлайдиган касб эгаларини тайёрлайди. Шундай билим юртларидан бири 228-ўрта ҳунар-техника билим юртидир. Шуни айтиш керакки, бу ҳунар масканида бир қанча касбларни — бўёқчилик, слесарь-сантехниклик, мастер ёрдамчилиги, қурилиш дурадгорлиги сингари ва бошқа ҳунарни эгаллаш мумкин. Ҳунар-техника билим юртига 8—10-синф маълумотига эга бўлган ўн беш ёшдан ўн етти ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар. Бу билим юрти Собир Раҳимов кўчасидаги 313-уйда жойлашган. У ерга 2 ва 7-троллейбусларда борилиб, «Қизил армиячилар кўчаси» бекатида тушилади.

* * *

Ф. БАДИРХОНОВ: Айтингчи, бизнинг мамлакатимизда қачондан бошлаб реактив самолётлар қатнови йўлга қўйилган?

Жавоб: 1955 йилнинг июнида СССР Ҳаво флоти куни шарафига Москва осмонида реактив машиналар кўринди. Бу реактив пассажир авиациясининг дарғаси бўлган «ТУ—104» самолёти эди. Бир йил ўтгач, бундай самолётлар Иттифоқимиз линияларида ҳам, халқаро ҳаво йўлларида ҳам қатнай бошлади. Американинг дастлабки реактив пассажир самолёти —«Боинг—707» 1958 йилнинг октябрь ойидагина пайдо бўлди.

* * *

Х. ОРИФЖОНОВА: Уйимиздаги тикув машинамиз бузилиб қолди. Шундай машиналарни тузатадиган устахона адресини берсангиз.

Жавоб: Тошкентнинг Весна кўчасидаги 223-уйда «Техсложбитприбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси жойлашган. Шу бирлашма усталари бузилган тикув машиналарини ҳам ремонтдан чиқаришади. Бирлашма усталари буюртмага кўра уйга бориб, тикув машинасини кўздан кечиришгач, уни шу уйнинг ўзида ёки уни уйдан олиб кетиб тузатишади. Шу хусусдаги бошқа маълумотларни 91-08-84 рақамли телефондан билиб олишингиз мумкин.

* * *

С. ИРИСАЛИЕВ: Биз Чилонзор районида истиқомат қиламиз. Эшитишимизга қараганда, яқинда бизнинг районимизда янги реклама бюроси очилибди. Ана шу бюро қаерга жойлашган?

Жавоб: Янги реклама бюроси Чилонзор кўчасидаги 85-уйда очилди. Бу ерда турар жойларни алмаштириш ҳақидаги, шунингдек, уйлар, участкалар ва уй-рўзғордаги турли хил буюмларни сотиш тўғрисидаги эълонлар қабул қилинади.

* * *

Т. УСМОНОВ: Мен мотоцикл спортига жуда қизиқаман. Шаҳримизда мотоцикл пойгасида қатнашиш сирларини ўргатадиган бирор спорт секцияси борми?

Жавоб: Октябрь районининг ДОСААФ спорт-техника клубида мотоцикл спорти секцияси ишлаб турибди. Унга ўн олти ёшга тўлган ва ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлган йигитлар қабул қилинадилар. Айтайлик, Сизнинг ҳайдовчилик гувоҳномангиз бўлмаса, худди шу ерда ҳайдовчилик касбини ўрганишингиз, кейин эса мотоцикл спорти секцияси машғулотларига қатнашишингиз мумкин. Спорт-техника клуби Хизматчи кўчасидаги 96-уйда жойлашган.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

15 ДЕКАБРДА

„БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ“

НОМЛИ, ЯНГИ КЕНГ ЭКРАНЛИ РАНГЛИ БАДИИЙ ФИЛЬМНИ

ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

ЧИҚАРДИ

Сценарий муаллифи— Лия БРИДАКА.
Постановкачи-режиссёр —Гунар ЦИЛИНСКИЙ.

Ролларда: Риманта КРИЛАВИЧЮТЕ, Ольгерт ДУНКЕРС, Гунар ЦИЛИНСКИЙ, Ивар КАЛНИНЬШ, Айгар ВИЛИМС, Эрика ФЕРДА, Дина КУЛПЕ ва бошқалар қатнашадилар.

«Барвақт занг босди» Латвияда китобхонлар ўртасида кенг тарқалган Элина Залита романининг экранлаштирилгани. Бу янги «Золушка», буржуазия дунёсининг Золушкаси тарихидир. «Барвақт занг босди» фильми—мелодрама, яъни кучли таассурот қолдирадиган, нозик ва фожиали жойлари бўлган драма асардир. Унинг қаҳрамони давлатмандлик ва қашшоқликни, севги ва ғайрликни бошидан кечирган. Ўзининг фожиали тақдирида ўзи айбдордир. У ана шу тақдир йўлида қурбон бўлди.

«Қизим, мен нима сабабдан ўз ҳаётим повестини сенга ёзиб қолдиряпман? Шунинг учунки, менинг ҳаётда йўл қўйган хатоларимни фаҳмлаб, ҳисобга олиб, ўз ҳаётингни яхшироқ ва бахтлироқ қуриб мендан яхши яшагин?»—Эльза романда қамоқхонада туғилган қизига ана шу сўзлар билан мурожаат қилади.

«Барвақт занг босди» деб номланиши ҳам метафорага боғлиқдадир.

Фойданинг занг босиши, қабиҳлик, ёлғон-яшиқ ёш Эльза қалбини кемиради. Қаҳрамон аёл «олий табақадаги кишилар»нинг васвасаси олдида бардош беролмайди ва ўзи интилган марраға эриша олмайди. Бунинг учун бутун ҳаётидаги бор бахт-бисотидан айрилади.

РИГА КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

КИНО

16 ДЕКАБРДА:

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» — (2 серия)— **Чайка** (12, 15, 18, 20.30, телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (16, 17, 20.00, телефон 35-24-92), **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16.10, 19.00, телефон 41-39-51).

«БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ» — **Восток** (10.30, 12, 14, 16, 18.20, 20.30, телефон 91-14-61), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«СЎНГГИ ОВ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«КАТТА-КИЧИК УРУШЛАР» — **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), **Дружба** (жуфт соатларда, **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 15, 18.00).

17 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«АЛИБОБО ВА ҚИРҚ ҚАРОҚЧИ САРГУЗАШТЛАРИ» (2 серия) — **Чайка** (12, 15, 18, 20.30, телефон 77-66-20), **Қозоғистон** (16, 17, 20.00, телефон 35-24-92), **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16.10, 19.00, телефон 41-39-51).

«БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«ХИЗМАТДОШ ОШИҚЛАР ҚИССАСИ» (2 серия) — **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 91-14-61).

«СЎНГГИ ОВ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Дружба** (жуфт соатларда), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 12, 15, 18.00).

«ЭҲТИЁТ БЎЛ, ИЛОН!» — **Искра** (17, 19.45, телефон 39-14-59).

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

16/XII да — ДОН КАРЛОС.
17/XII да — ОҚҚУШ КЎЛИ.
18/XII да — ПИКОВАЯ ДАМА (17.00 да).
19/XII да—ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
20/XII да— ПЕТР БИРИНЧИ (17.00 да).
21/XII да— ЭТИК КИЙГАН МУШУК (кундузи), **СЕВГИ ТУМОРИ** (кечқурун).
23/XII да— МАЙСАРАНИНГ ИШИ (16.00 да).
24/XII да— СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА.
25/XII да —БОРИС ГОДУНОВ (17.00 да).
26/XII да — СПАРТАК (17.00 да).
27/XII да — ЭТИК КИЙГАН МУШУК (11.00), **МАСҲАРАБОЗЛАР** (кечқурун).
28/XII да — ОЛОВИДДИННИНГ СЕҲРЛИ ШАМЧИРОҒИ (кундузи), **СЕВГИ ҲАҚИДА АФСОНА** (кечқурун).
29/XII да —ЗОЛУШКА (11, 16.00 да).
31/XII да— БИР АКТЛИ БАЛЕТЛАР.

Спектакллар соат 12.00 да, кечки спектакллар соат 19.00 да бошланади.

Касса соат 11.00 дан ишлайди. Телефон 33-90-81.

ҚОРБОБО СОВҒА УЛАШАДИ

ҚОРБОБОСИЗ БИТТА ҲАМ ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМИ ЎТМАЙДИ. СОВҒА СОЛИНГАН ҚОПНИ ОРҚАЛАБ ОЛГАН ОППОҚ СОҚОЛЛИ ЧОЛ МАНА МИНГЛАБ ЙИЛЛАРДАН БЕРИ БОЛАЛАР ДАВРАСИГА МЕҲМОНГА КЕЛАДИ.

ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР!

ФАРЗАНДЛАРИМИЗГА ҚОРБОБО ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИНИ ТОПШИРИШИНИ ИСТАСАНГИЗ — МАРҲАМАТ. БУЮРТМАЛАР 15 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

У кекса ёшда бўлишига қарамай бу гал ҳам кичкинтойлар олдига боришга тайёр.

Агар Сиз 44-63-15, 44-28-01, 44-61-45 телефон номерлари бўйича ёки Навоий кўчаси, 30«а»-уйда жойлашган «Сервис» марказий уйига мурожаат этсангиз, Янги йил совғалари ва табрикномаларни фарзандларингизга Қорбобо ва Қорқиз топширади.

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИНИСТРЛИГИНИНГ
Тошкент шаҳар ўқув-ишлаб чиқариш комбинати
ҚИСҚА МУДДАТЛИ КУРСЛАРГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг профилдаги фотограф — 16 дан 30 ёшгача бўлган 10-синф маълумотидаги йигит-қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 9 ой. Стипендия —30 сўм; эркаклар зали сартароши— 16 дан 30 ёшгача бўлган 8-10-синф маълумотидаги йигит-қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 6 ой. Стипендия — 30 сўм; аёлларнинг енгил кўйлакларини тикиш бўйича мастер— 16 дан 30 ёшгача бўлган 10-синф маълумотидаги қизлар қабул қилинади. Ўқиш мумддати — 9 ой. Стипендия —30 сўм.

Фотографлар ва эркаклар зали сартарошлари тайёрлов группаларида машғулотлар 1981 йил 2 январдан, аёлларнинг енгил кўйлакларини тикиш бўйича мастерлар тайёрлов группасида ўқиш группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

Ўқув-ишлаб чиқариш комбинатига кирувчиларнинг Тошкент шаҳрида доимий пропискада бўлишлари шарт. Ўқув юртига қабул вақтида абитуриентлар билан суҳбат ўтказилади.

Ўқиш муддати доимий меҳнат стажига киради.

Ўқув юртини тамомлагач битирувчилар Тошкент шаҳридаги маиший хизмат корхоналарига ишга юборилади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларнинг бўлиши шарт: директор номига ариза, маълумот ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), яшаш жойидан справка, 3 та фото сурат (3х4 см), автобиография.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700053, Тошкент шаҳар, Киров районп, 1-Минг Ўрик кўчаси, 9-уй (2, 16-трамвайлар, 19, 105-автобуслар, 10, 23-маршрут таксиларининг «Узбексельмаш» заводи» бекати). Телефон 35-25-64.

«СРЕДАЗТЕПЛОМОНТАЖ» ИХТИСОСЛАШГАН ТРЕСТИ
83-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кислоталар солинган идишларни қопқоқлаб жойловчилик касбига Совет Қуролли Кучлари сафидан запасга бўшатилган ҳарбийларни қисқа муддатли ўқишга, оширилган 76 сўм ҳажмида стипендия билан қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Ётоқхонадан жой берилади.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасини ўтаганда топган иш ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Ўқувчилар ўқишни тамомлаганларидан сўнг Тошкентдаги «Монтажхимзащита» бошқармасига ишга юбориладилар.

Билим юртини тамомлаганлар техникум ва олий ўқув юртларига имтиёзли кирадилар. СССР қонунларида белгиланган имтиёзлар улар учун ҳам тааллуқлидир.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, автобиография, маълумоти тўғрисида ҳужжат: турар жойидан, медицина справкалари; 4 та фотосурат (3х4 см.), характеристика.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан тақдим этилади.

БИЛИМ ЮРТИГА ТРЕСТ КАДРЛАР БЎЛИМИДАН ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Машғулотлар— группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Аризалар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 10.00 дан 18.00 гача қабул қилинади.

Адрес: 700031, Тошкент шаҳри, Шпилькова кўчаси, 3-уй, кадрлар бўлими (7, 8, 10, 11, 13, 22, 25-трамвайлар: 3, 9, 11-троллейбусларнинг «Марказий бозор» бекати). Телефонлар: 56-45-46, 56-40-43.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

15 ДЕКАБРЬ—ДУШАНБА

Марказий телевиденнениng «Восток» программаси

15.00 Янгиликлар. 15.20 Ҳужжатли фильмлар программаси: «Янгиланган Буджак», «... Ва уйингизда ўрмон яшнайди». (Кишинёв). 15.55 «Онамларнинг мактаби». 16.25 «Звездочёт». Тележурнал. 17.10 «Гитарачи А. Фраучи ижро этади». 17.30 «Объектив». 18.00 Оренбург область бадиий коллективларининг концерти. Оренбургдан олиб кўрсатилади. 18.35 «Биз БАМни қуряпмиз». БАМнинг Бурят участкаси йўл монтёрлари бригадаси ҳақида ҳикоя. Бригадир—Ленин комсомоли мукофоти лауреати А. Бондарь. 1-кўрсатув. 19.05 Мультфильмлар программаси: «Ҳеч ким билан дўстлашишни ҳоҳламаган ўргимчак ҳақида», «Икки эртак». 19.35 КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ. «Ишнинг моҳияти». Бердянск шаҳар корхоналари ҳақида. 20.05 «Оддий одам». Телеспектакль премьераси. Автор — Л. Леонов. 21.30 «Время». 22.05 А. В. Нежданова уйида. Кўрсатувни музика шарҳловчиси О. Доброхотова олиб боради. 23.25 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевиденнесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанпарвар». 19.00 «Бизнинг интервью». Телетомошабинларнинг саволларига Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи милиция генерал-майори И. Ғ. Сатторов жавоб беради. (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Нон». Телефильм. 20.00 «Салом, Зулфия». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармониясининг солисти Л. Оқилова ва Ўзбекистон телевиденсиси ва радиосининг солисти Ж. Раҳимов концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 23.15 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

16 ДЕКАБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевиденнениng «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Хатолар ороли». Мультфильм. 10.30 Л. Леонов. «Оддий одам». Телеспектакль. 11.55 Москва Давлат Маданият институти «Карагод» халқ оғзаки ижоди ансамблининг концерти. 12.40 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Алангали тонг шаҳри». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.50 «Жонажон табиат». 16.10 «Бу менинг қалбимда эди». Вс. Вишневский ижоди ҳақида телевизион фильм-монография. 17.15 «Россиянинг ташқи сиёсати тарихидан». 17.35 «Қиш эскизи». Кинолавҳа. 17.45 «Меҳнат шон-шуҳрати байроқдорлари». Приморье ўлкаси Славянск кема ремонти заводи иш тажрибаси ҳақида. 18.00 «Известия» газетаси совринн учун хоккей бўйича Халқаро турнир. ЧССР—Швеция терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (19.25) — «Дунё воқеалари». 20.30 «Фан оламида». Кўрсатувда уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров, академиклар Я. Б. Зельдович, В. М. Тучкевич, И. К. Кикоин иштирок этадилар. 21.00 Халқаро конкурслар лауреати Роксана Бабаян ва Гараняи раҳбарлигидаги «Мелодия» чолғу ансамбли иштирокида концерт программаси. 21.30 «Время». 22.00 «Известия» газетаси совринн учун хоккей бўйича Халқаро турнир. СССР—Финляндия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.20) — «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевиденнесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 М. Салтиков-Шчедрин. «Эртаклар». Адабиётдан ўқув кўрсатуви (рус.). 12.00 «Ўз орбитангни топ». Телефильм. 12.30 «К. Яшин—драматург». Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 13.00 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 «Сўз кетидан сўз келар». Мактабгача ёшдаги болаларни рус тилида сўзлашишга ўргатиш (такрорий). 18.15 Мактаб ўқувчилари учун «Камалак». 18.45 В. С. Митрофанов хотираси совринн учун сузиш бўйича мусобақалар. Митрофанов номли Сув спорти саройидан репортаж (ёзиб олинган). 19.10 «Миллионлар ленинча университети». «Ривожланган социализм даврида хўжалик механизмини такомиллаштириш проблемалари». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ижод гулшани». Тележурнал. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Горький номли Фарғона музикали драма ва комедия театри солистлари С. Маннопов, Н. Махмудов, С. Рошчина концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Алангали йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

Ўрта Осиё нефтни қайта ишлаш илмий-тадқиқот институти коллективи катта илмий ходим А. Туйчиевга отаси **Абдусалом ТУЙЧИЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ

ЖАМОАТ БИНОЛАРИДА ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИНИ ЎРНАТИШДА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Мактаблар, коммунал бинолар, маданият саройлари, театрлар, кинотеатрлар ва бошқа ташкилотларда янги йил арчаларини ўрнатишда ўт чиқишига қарши хавфсизлик чораларини таъминлайдиган масъулиятли кишилар ана шу муассасаларнинг раҳбарлари ҳисобланадилар.

Оммавий тадбирлар ўтказилаётган вақтда навбатчи ўқитувчилар, синф раҳбарлари ёки тарбиячилар болалар ёнида бўлишлари лозим. Ёнғин чиқишининг олдини олиш мақсадида ана шу шахслар ўт чиқиш хавфсизлигининг олдини олиш ва болаларни бинолардан эвакуация қилиш қоидалари тўғрисида олдиндан тушунтирилган бўлишлари керак. Янги йил арча байрамларини ўтказишга масъулиятли бўлган кишилар оммавий тадбирлар бошланмасдан олдин бинонинг ҳамма хоналарини кўриб чиқишлари, чиқиладиган эҳтиёт йўлларини кўриб чиққанларидан кейин, ўт чиқишининг олдини олиш тадбирлари қўлланганлиги ва бино ўтни ўчиришда ишлатиладиган дастлабки зарур воситалар билан таъминланганлигига тўла ишонч ҳосил қилгач, сўнг томоша бошланишига ижозат беришлари мумкин.

Янги йил арча байрамларида ўт чиқиш хавфсизлигига масъулиятли бўлган кишилар янги йил арчаларини ўрнатиш пайтида ўтказиладиган арча байрамининг куни ва соати тўғрисида Давлат ўт ўчириш назоратининг бўлинмасига хабар беришга мажбурдирлар. Давлат ўт ўчириш назоратининг руҳсатисиз ёғочли биноларга, шунингдек, деворлари ёниб кетадиган биноларда арчаларни ўрнатиш ман этилади шунингдек, 2-қаватлардан юқори бўлган жойларда арчаларни ўрнатиш, янги йил байрамларини ўтказишга йўл қўйилмайди.

Арча ўрнатиладиган биноларда ташқарига чиқиш учун камида иккита йўл ёки зинапоялар бўлиши керак. Арчаларни ўтиш ёки чиқиш йўллари атрофида ўрнатишга йўл қўйилмасин. У тагликка (қум солинган бочкага) мустаҳкам ўрнатилган бўлиши лозим. Арчанинг шохлари девор ва шипдан камида бир метр берида бўлиши керак.

Янги йил арчаларини ўтказиш учун фойдаланиладиган биноларда қатнашчиларнинг сони ҳар бир 0,75 квадрат метрга бир кишидан тўғри келиши керак. Биноларга белгиланган нормадан ортиқ одам кўйиш ман этилади.

Арчаларнинг иллюминацияларини безаш ишларини фақат тажрибали электр монтёрларгина бажариши керак. Кўрсатилган қоида бўйича арчанинг иллюминацияси 24 вольтдан ошмаган паст кучланиш берувчи пасайтирувчи трансформатор билан ишлатилиши керак.

Арчаларнинг иллюминацияси электр ўрнатиш қурилмаларини ўрнатиш қоидаларига риоя қилинган ҳолда мустаҳкам ва ишонарли монтаж қилинган бўлиши керак. 127—220 вольтли кучланишли ёритиш тармоғидан электр токи олиб ишлатилаётганда (кучсизлантирувчи трансформатор ёрдамисиз) 25 вольтдан ортиқ бўлмаган лампочкали гирляндлар ишлатилиши керак. Бундай ҳолда арчанинг безак лампочкаларини ёритадиган электр симлари мисли ва бардошли бўлиши лозим. Гирляндлар электр тармоғига штепсель қурилмаси ёрдамида уланган бўлсин.

Арчаларни ёритишда кичкинагина камчилик юз берганда (симларнинг қаттиқ қизиб кетиши, лампочкаларнинг липиллаши, учқун чиқиши ва бошқа ҳодисалар) иллюминация дарҳол ўчирилиши ва бузилганлик сабаблари аниқланиб бартараф этилмагунча улар ёқилмаслиги керак.

Алангадан ҳимоя моддалари шимдирилмаган пахтали, қоғозли, докали ва шунга ўхшаш тез алангаланувчи материаллардан костюмлар кийган болалар ва катталарни арча байрамларига қатнашишлари мутлақо ман этилади.

ПАХТА ВА БОШҚА ТЕЗ АЛАНГАЛАНУВЧИ МАТЕРИАЛЛАРГА ШИМДИРИЛАДИГАН АЛАНГАГА ҚАРШИ ПОРОШОКЛАРНИ ДАВЛАТ МУЛКИНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ТОШКЕНТ ШАҲАР РАЙОН БЎЛИМЛАРИДАН ТЕКИНГА ОЛИШ МУМКИН.

АРЧАЛАРНИ БЕЗАТИШДА ҚУЙИДАГИЛАР ТАҚИҚЛАНАДИ

безаш учун целлулоидли ва бошқа тез алангаланувчи ўйинчоқлар ва безакларни ишлатиш;
арча таглигини ва арча шохларини алангадан ҳимоя қилувчи моддалар шимдирилмаган пахта ва ўйинчоқлар билан безаш;
арчаларга ёниб кетадиган бертоле тузи сепиш ва химиявий ҳамда бошқа моддалар қўшиб арчаларни ял-ял товлантириш, бенгал ўтларидан фойдаланиш тақиқланади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-37-83: совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-58-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-58-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-73-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

15 ДЕКАБРЬ, 1980 й. Р—06709. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2297. 7